TIESAS SPRIEDUMS (otrā palāta)

2006. gada 4. maijā *

Lieta C-98/04

par prasību sakarā ar valsts pienākumu neizpildi atbilstoši EKL 226. pantam, ko 2004. gada 26. februārī cēla

Eiropas Kopienu Komisija, ko pārstāv F. Simoneti [*F. Simonetti*] un M. Šoters [*M. Shotter*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienoto Karalisti, ko sākotnēji pārstāvēja K. Mandži [*K. Manji*], pēc tam — M. Bezels [*M. Bethell*], pārstāvji, kam palīdz P. Seils [*P. Sales*] un Dž. Mauriči [*J. Maurici*], *barristers*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja.

* Tiesvedības valoda — angļu.

TIESA (otrā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], tiesneši J. Makarčiks [*J. Makarczyk*] (referents) un R. Šintgens [*R. Schintgen*],

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*], sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 30. jūnijā,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 14. jūlijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Savā prasības pieteikumā Eiropas Kopienu Komisija lūdz Tiesu atzīt, ka, neizpildot 2. panta 1. punktu un 4. pantu Padomes 1985. gada 27. jūnija Direktīvā 85/337/EEK par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 175, 40. lpp.), ko groza Padomes 1997. gada 3. marta Direktīva 97/11/EK (OV L 73, 5. lpp.; turpmāk tekstā — "Direktīva 85/337"), Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste nav izpildījusi pienākumus, ko tai uzliek šī direktīva.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 Direktīvas 85/337 1. panta 2. punkts ir formulēts šādi:

"Šajā direktīvā:

"projekts" nozīmē:

— celtniecības darbu vai citu ierīkošanu vai programmu izpildi,

— citu iejaukšanos dabiskajā apkārtnē un ainavā, to skaitā iejaukšanos, kas saistīta ar minerālo resursu ieguvi;

"attīstītājs" nozīmē:

atļaujas pieprasītāju privātam projektam vai valsts iestādi, kas ierosina projektu;

"attīstības piekrišana" nozīmē:

kompetentās iestādes vai iestāžu lēmumu, kas piešķir attīstītājam tiesības turpināt projektu."

3 Saskaņā ar šās direktīvas 2. panta 1. punktu:

"Dalībvalstis nosaka visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu, ka, pirms tiek dota piekrišana, uz tiem projektiem, kuriem var būt nozīmīga ekoloģiskā ietekme *inter alia* to rakstura, izmēra vai atrašanās vietas dēļ, attiektos prasība par attīstības saskaņošanu un novērtējumu attiecībā uz to ietekmi. Šie projekti ir noteikti 4. pantā."

4 Minētās direktīvas 4. pants paredz:

"1. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu I pielikumā uzskaitītos projektus pakļauj novērtējumam saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

2. Saskaņā ar 2. panta 3. punktu dalībvalstis:

a) ar katra gadījuma pārbaudēm

vai

b) pēc dalībvalsts noteiktajiem limitiem vai kritērijiem

attiecībā uz II pielikumā uzskaitītajiem projektiem nosaka, vai projekts jānovērtē saskaņā ar 5. līdz 10. pantu.

Dalībvalstis var nolemt piemērot gan a), gan b) apakšpunktā minēto kārtību.

3. Kad katra gadījuma pārbaude ir paveikta vai ir noteikti limiti vai kritēriji, kas paredzēti 2. punktā, ņem vērā attiecīgos atlasītos kritērijus, kas paredzēti III pielikumā.

4. Dalībvalstis nodrošina, lai tas, ko kompetentās iestādes nosaka saskaņā ar 2. punktu, tiktu paziņots sabiedrībai."

Valsts tiesiskais regulējums

5 171-A panta 1. punkts 1990. gada Likumā par pilsētas un lauku plānošanu (*Town and Country Planning Act 1990*), ko groza 1991. gada Likums par plānošanu un atlīdzību (*Planning and Compensation Act 1991*, turpmāk tekstā — "*TCPA*"), paredz:

"Šajā likumā:

a) attīstības veikšana bez nepieciešamās teritorijas plānošanas atļaujas; vai

b) jebkura teritorijas plānošanas atļaujas piešķiršanas nosacījuma vai ierobežojuma neievērošana

ir tiesiskā regulējuma teritorijas plānošanas jomā pārkāpums."

6 *TCPA* 171-B pants nosaka:

"1. Ja tiek pārkāpts tiesiskais regulējums teritorijas plānošanas jomā, kas izpaužas kā celtniecības, inženierdarbu, derīgo izrakteņu ieguves vai citu darbību veikšana bez teritorijas plānošanas atļaujas uz, zem, virs vai zemē, nevar tikt veikti nekādi piespiedu pasākumi pēc četru gadu perioda beigām, kurš sākas ar datumu, kurā minētās darbības lielākoties bijušas paveiktas.

2. Ja ticis pārkāpts tiesiskais regulējums teritorijas plānošanas jomā, kas izpaužas kā tādas ēkas lietošanas mainīšana, kas paredzēta lietošanai kā dzīvojamā māja, nevar tikt veikti nekādi piespiedu pasākumi pēc četru gadu perioda beigām, kurš sākas ar datumu, kurā izdarīts minētais pārkāpums.

3. Attiecībā uz citiem tiesiskā regulējuma teritorijas plānošanas jomā pārkāpumiem — nevar tikt veikti nekādi piespiedu pasākumi pēc desmit gadu perioda beigām, kurš sākas ar datumu, kurā tika izdarīts minētais pārkāpums.

[..]"

7 Šā likuma 172. panta 1. punkts atļauj pašvaldību iestādēm, kas atbild par teritorijas plānošanu, nosūtīt brīdinājumu, ja tās uzskata, ka:

"a) pārkāpts tiesiskais regulējums teritorijas plānošanas jomā; un

b) ir lietderīgi nosūtīt šādu brīdinājumu, ņemot vērā attīstības plāna noteikumus un jebkādus citus būtiskus apsvērumus."

8 Atbilstoši *TCPA* 174. pantam zemes gabala īpašnieks vai valdītājs var pārsūdzēt šādu brīdinājumu šajā pantā norādīto iemeslu dēļ.

9 Minētās tiesību normas 2. punktā tostarp ir ietverts šāds iemesls:

"d) brīdinājuma izdošanas datumā vairs nevarēja veikt nekādus piespiedu pasākumus, lai pārtrauktu tiesiskā regulējuma teritorijas plānošanas jomā pārkāpumu, ko, iespējams, veidoja šīs darbības."

10 *TCPA* 191. pants ir formulēts šādi:

"1. Jebkura persona, kas vēlas pārliecināties:

a) ka ēkas vai zemes lietošana ir likumīga;

b) ka uz, zem, virs vai zemē veiktās darbības ir likumīgas; vai

c) ka jebkāda cita darbība, kas ir pretrunā ar atļaujas piešķiršanas nosacījumiem un ierobežojumiem, ir likumīga,

var šajā sakarā iesniegt pieteikumu pašvaldības iestādēm, kas atbild par teritorijas plānošanu, precizējot attiecīgo zemes gabalu un aprakstot izmatošanu, pasākumus vai citu darbību.

2. Šajā likumā minētā izmantošana un pasākumi vienmēr tiek uzskatīti par likumīgiem, ja:

a) šajā sakarā vairs nevar veikt nevienu piespiedu pasākumu (vai nu tādēļ, ka tās nav uzskatāmas par attīstību vai ka tām nav vajadzīga teritorijas plānošanas atļauja, vai arī tādēļ, ka ir beidzies piespiedu pasākumu veikšanas termiņš, vai jebkura cita iemesla dēļ); un

b) tās nav pretrunā ne ar vienu tā brīdinājuma prasību, kurš ir spēkā šajā datumā.

3. Šajā likumā jebkura darbība, kas ir pretrunā ar atļaujas piešķiršanas nosacījumiem vai ierobežojumiem, ir likumīga, ja:

a) termiņš piespiedu pasākumu veikšanai sakarā ar pārkāpumu ir beidzies; un

b) tas nav pretrunā ar brīdinājuma prasībām vai nepārkāpj paziņojumu par nosacījumu neievērošanu, kuri ir spēkā šajā datumā.

4. Ja atbilstoši šim pantam iesniegtajā pieteikumā pašvaldības iestādei, kas ir atbildīga par teritorijas plānošanu, iesniegtā informācija pierāda izmantošanas, pasākumu vai jebkuras citas tādas darbības likumību, kas atbilst vai nu pieteikumā ietvertajam aprakstam, vai aprakstam, ko ir grozījusi šī iestāde vai ko šī iestāde ir aizvietojusi; jebkurā citā gadījumā pieteikums tiek noraidīts.

5. Saskaņā ar šo pantu sertifikāts ietver šādu informāciju:

a) zemes gabals, uz kuru tas attiecas;

b) izmantošanas, pasākumu vai citas darbības apraksts (ja izmantošana pieder pie vienas no nolēmumā, kas pieņemts atbilstoši 55. panta 2. punkta f) apakšpunktam, minētajām kategorijām, identificējot to saistībā ar minēto kategoriju);

c) iemesli, kuru dēļ izmantošana, pasākumi vai cita darbība tiek uzskatīta par likumīgu; un

d) datums, kurā sertifikāts stājas spēkā.

6. Tiek pieņemts, ka izmantošana, pasākumi vai cita darbība, par ko atbilstoši šim pantam izsniegts sertifikāts, neapstrīdami ir likumīga.

[..]"

Pirmstiesas procedūra

11 Komisijai tika iesniegta sūdzība par Apvienotās Karalistes praksi, saskaņā ar kuru izsniedz sertifikātus par attīstības likumību (*"Lawful Development Certificates"*, turpmāk tekstā — "sertifikāti"), kas, piemērojot *TCPA* 191. pantu, tika īstenota gadījumā, kad kādā nojaukšanas laukumā bez atļaujas un attīstības piekrišanas tika veikta atkritumu apsaimniekošana, kurai tika izsniegti vairāki sertifikāti 1993. gadā, vēlāk — 1998. gadā — attiecībā uz lielāku būvlaukumu.

12 Ar 2001. gada 8. februāra vēstuli Komisija lūdza Apvienotās Karalistes valdībai informāciju par sertifikātu sistēmu, kas bija spēkā attiecīgajā datumā, ņemot vērā Direktīvas 85/337 prasības.

13 Ņemot vērā faktus, kas ietverti Apvienotās Karalistes 2001. gada 31. augusta atbildes vēstulē, Komisija uzskata, ka sertifikātu izsniegšana var tikt uzskatīta par līdzekli, ar ko var apiet attīstības saskaņošanas un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, ko paredz Direktīva 85/337, un 2001. gada 23. oktobrī šai dalībvalstij nosūtīja brīdinājuma vēstuli.

14 Vēlāk ar 2002. gada 19. decembra argumentēto atzinumu Komisija aicināja Apvienoto Karalisti veikt pasākumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu pienākumus, kas izriet no iepriekš minētās direktīvas, divu mēnešu laikā, sākot ar minētā argumentētā atzinuma saņemšanas dienu.

15 Tā kā Komisija uzskatīja par neapmierinošu nostāju, ko Apvienotās Karalistes valdība ieņēma 2003. gada 3. aprīļa vēstulē, tā cēla šo prasību.

Par prasības pieņemamību

16 Vispirms ir jāuzsver, ka Tiesa pēc savas iniciatīvas var izvērtēt, vai ir izpildīti nosacījumi, ko prasības sakarā ar valsts pienākumu neizpildi celšanai paredz EKL 226. pants (skat. it īpaši 1992. gada 31. marta spriedumu lietā C-362/90 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-2353. lpp., 8. punkts, un 2005. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-525/03 Komisija/Itālija, Krājums, I-9405. lpp., 8. punkts).

17 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka argumentētajam atzinumam, ko paredz EKL 226. pants, ir jāietver loģisks un detalizēts pārskats par iemesliem, kuru dēļ Komisijai ir radusies pārliecība par to, ka attiecīgā dalībvalsts nav izpildījusi kādu pienākumu, ko tai uzliek Līgums (skat. it īpaši 1997. gada 16. septembra spriedumu lietā C-279/94 Komisija/Itālija, *Recueil*, I-4743. lpp., 15. un 19. punkts).

18 Tādējādi argumentētajā atzinumā un līdz ar to arī prasībā, kas atbilstoši pastāvīgajai judikatūrai, ko ilustrē tostarp 1993. gada 1. decembra spriedums lietā C-234/91 Komisija/Dānija (*Recueil*, I-6273. lpp., 16. punkts), var tikt pamatota tikai ar tiem

iemesliem, kas ietverti minētajā atzinumā, ir jāsniedz loģiski un precīzi iebildumi, lai ļautu dalībvalstij un Tiesai precīzi aptvert pārmestā Kopienu tiesību pārkāpuma apmēru, kas ir nosacījums, kas vajadzīgs, lai minētā valsts varētu lietderīgi izmantot savus aizstāvības līdzekļus un lai Tiesa varētu pārbaudīt, vai pastāv apgalvotā valsts pienākumu neizpilde.

19 Taču ir jāatzīst, ka gan šī procesa pirmstiesas procedūras laikā, gan tiesvedības laikā Komisija vērsa savu kritiku pret šo sertifikātu izsniegšanu tādēļ, ka tie ļauj apiet attīstības saskaņošanas un ietekmes uz vidi novērtējuma procedūras, ko Direktīva 85/337 paredz projektiem, kam var būt ievērojama ietekme uz vidi tostarp to rakstura, izmēru vai atrašanās vietas dēļ.

20 Komisija nav izvirzījusi iebildumus par to, ka ir iestājies piespiedu pasākumu veikšanas pret plānošanu vai piemērojamam tiesiskajam regulējumam neatbilstošām celtnēm termiņa noilgums, kaut arī sertifikātu ieviešana pēc savas būtības nav atdalāma no tiesību normām, kas nosaka šādus noilguma noteikumus. Piemērojot *TCPA* 191. panta noteikumus, likumības sertifikāts tiek izsniegts tostarp tad, ja vairs nevar veikt nevienu piespiedu pasākumu pret attiecīgo izmantošanu vai darbībām vai nu tādēļ, ka tās nav uzskatāmas par plānošanu vai ka tām nav vajadzīga nedz attīstības piekrišana, nedz atļauja, vai arī tādēļ, ka ir iestājies noilgums.

21 Tā rezultātā šī prasība sakarā ar valsts pienākumu neizpildi, ciktāl tajā Tiesai izvirzīts tikai juridiska mehānisma aspekts, kas sastāv no divām nedalāmām sastāvdaļām, neatbilst iepriekš minētajām loģiskuma un precizitātes prasībām.

22 Turklāt šo secinājumu pastiprina tas, ka Apvienotās Karalistes valdības izvirzītie argumenti valsts pienākumu neizpildes apstrīdēšanai galvenokārt tiek balstīti uz noilguma sistēmu, ko Komisija nav ietvērusi strīda priekšmetā un kas līdz ar to nevar tikt detalizēti apspriesta lietas dalībnieku starpā.

23 No visa iepriekš minētā izriet, ka prasība ir jānoraida kā nepieņemama.

Par tiesāšanās izdevumiem

24 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Apvienotā Karaliste ir prasījusi piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šīs iestādes celtā prasība atzīta par nepieņemamu, tad jāpiespriež Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (otrā palāta) nospriež:

1) **prasību noraidīt kā nepieņemamu;**

2) **Eiropas Kopienu Komisija atlīdzina tiesāšanās izdevumus.**

[Paraksti]